

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocialno glasilo.

Štev. 11.

V Ljubljani, v soboto 14. marca 1903.

Letnik VIII.

„Slovenski List“ izhaja v sobotah dopoldne. — Naročnina je za vse leto 8 K, za četrletno 2 K. Vsaka številka stane 14 vin. — Dopisi pošiljajo se uredništvu „Slovenskega Lista“ — Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — Naročnina, reklamacije in oznanila se pošiljajo upravništvu „Slov. Lista“. Uredništvo in upravništvo sta v Ljubljani Stari trg številka 19. Uradne ure od 9 do 12 ure dop. — Oznanila se računajo po navadni ceni.

Slovinci in napredek.

Pred nekaj časom se je ob kratkem poročalo, da je imenitni ameriški elektrotehnik T. A. Edison (izg. E'disn) iznašel nov akumulator (t. j. priprava, s pomočjo katere se da električna moč v obliki kemičnih izprememb dalj časa shraniti). Ta akumulator se da uporabiti za prav čudovita dela. Londonski tednik „English Mechanic“ poroča o iznajdbi tega duhovitega Amerikanca sledeče: Glavna stvar novega akumulatorja je, da se namesto svinca in žveplene kisline (hudičevega olja), kateri snovi sta se do sedaj uporabljali, vzame železa, niklja in kalija. Edison je mnenja, da je iznašel baterijo, ki ni za izvedence, ampak baterijo, katera se bo od časa do časa lahko v nemar pustila, torej baterijo, ki bo brez nadzorstva tudi delovala. Baterija, ki je sedaj razstavljena v New-York-u, tehta 660 funtov in more težak voz, na katerem dva sedita, po dobri cesti peljati 160 km. daleč, če se jo enkrat napolni. Napolnilna moč baterije je jako velika ter nam po mnenju Edisona nudi brezdvomno najboljšo baterijo, kakoršno se more sestaviti za prevažanje vozov; seveda ni izključeno kako izboljšanje. Edison meni, mož je praktičen — da se mašina pri vsej svoji jednostavnosti ne da poljudno in popolnoma umljivo opisati. Čisto kratko jo imenuje „aparatus z notranjim gorenjem.“ Fino zmleto železo tvori jeden pol, niklov oksid pa drugi. Obe imenovani snovi se dosedaj nista uporabljali za akumulatorje. Kot elektrolit uporablja alkali, ki je bolj trajen, kakor kaka kislina. Ako se torej več takih stranic zveže z gonilom avtomobila, okisuje se železo ali kakor pravimo: železa se jame prijemati rja. Ko železo rjavi, nastane pri navadnih okolnostih gorkota, v bateriji nasprotno pa nastopi mesto gorkote elektrika, ki se končno zopet spremeni v gorkoto. Kislec, ki je potreben, da železo „zgoriva“, daje nikel, in ga torej ni potreba dobivati iz zraka. Ko vse železo izje rja, ne da baterija nikakega toka več, treba jo zopet napolniti. Edisonovo pripovedovanje končuje s temi besedami: „Vsled nove baterije postane konj, sicer ne takoj, ampak polagoma nepotreben. Cena avtomobilu bo tako padla, da ga bo vsaka družina lahko kupila in brez vsacega izvedenca uporabljala. Upam tudi, da je blizu čas, ko bo vsak lahko imel svoj avtomobil, da, ko bo vsak lahko svojo hišo razsvetljeval, svoje lastne električne mašine polnil, v svojih električnih pečeh kuril in si kahal jedila s pomočjo elektrike, ne da bi bil v tem oziru od koga odvisen. Neodvisnosti, te smemo pričakovati od elektrike.“

Postavili smo poročilo o Edisonovi iznajdbi na prvo mesto, ker se nam zdi, da bodo posledice silno važne, ako se iznajdba obistini. Tudi Slovenci bomo čutili te posledice. Ali se bomo pa znali iznajdbe prav poslužiti? Ali ne bo glavni dobiček v naših deželah imel le tujec? Ako se oziramo na napredek našega naroda v industriji, in pa na to, kako si pri vsakem večjem podjetju v deželi le tujec grabi smetano, domačini pa pred pragom pobirajo skorje in se še za tiste pulijo kakor lačni siromaki, — ako pogledamo nebrojne čete, odhajajoče v tuji svet, nas obdaja groza pred bodočnostjo in pred napredkom v iznajdbah.

Najgrše je to, da Slovenec Slovincu ne privošči pri kakem novem podjetju. Nemeč, Italijan, Anglež, vsak si lahko postavi tovarno, kjer hoče v naši domovini; od strani Slovincov ne bo našel zapreke. Nasprotno, za par kron dobi tujec od nas uslug, kolikor hoče. Kmalu ga začnejo Slovenci sami upoštevati in voliti v razne odbore. Docela drugače se godi, če si Slovenec hoče kaj pomagati. Vse mu nasprotuje! Dokazov za našo trditev lahko navedemo brez števila in nekatere jako drastične in podrobne bi jih osvetljevale.

Zadostuje naj za danes, da smo pokazali hudo rano na telesu našega naroda. Bratska zavist ne sme postati trajni in splošnonarodni greh. Za to naj poskrbi pošteno časništvo, da korupcija ne pojde naprej in da ne bode vsak napredek za nas pogubonos.

V obrambo in pojasnilo!

„Gorenjec“ od 7. sušca t. l. je presenetil svet z vestjo, da sem jaz „falzifikator“ in sicer me obdolžuje, da sem preuredil (falzificiral) letnico v pogodbi, sklenjeni l. 1899. s posestnikom Porento na Bregu. Kot dokazuje za to navaja to, da se sedaj obe pismi v letnicah ne strinjata in da sem, tako trdi „Gorenjec“ — obstal pred sodiščem, da sem sam ponaredil letno številko. Kakšna je podlaga za te Gorenjčeve trditve, naj posname slavno občinstvo iz naslednjih resničnih podatkov.

Res je, da sem s posestnikom Porento na Bregu l. 1899. sklenil gledé parcele „Log“ pogodbo, za katero je napravil župan Novak z Jame „pisma in dal je meni eno pismo drugo pa Porenti“.

Za nadaljno trditev, da „sta bili obe pismi do pike enaki in da je v obeh pismih bilo natančno zapisano, da ta obveza velja le do konca l. 1900“ — pa nasprotniki nimajo nobene dokazila. Pismi je spisal navedeni župan na Gašteju, kamor smo vsi šli po sklenjeni pogodbi, spisanih pa ni primerjal nikdo. Površno sem pregledal meni izročeno pismo, ga spravil in doma položil k drugim enakim pogodbam.

Ko pa čez nekaj mesecev te pogodbe spet pregledujem, opazim, da je v pogodbi s Porento zadnja številka v letnici, do katere ima pogodba veljati, nekako nerazločno pisana, vendar tako, da sem jo bral za enojko (1). Vzajem torej pero in radi boljšega pregleda s krepkimi potezami z nova prepisem celo letnico 1901. ter napravim na enojkah pike. Stori pa sem to brez vsakega pomisleka, z mirno vestjo radi tega, ker sem bil tedaj in sem še danes prepričan, da sem sklenil tudi s Porento pogodbo do konca l. 1901., kakor sem imel sklenjene pogodbe z vsemi, po mojih projektovanih napravah prizadetimi posestniki in mlinarji, izvzemši mlin na Bregu, za katerega obstoji posebna pogodba — in nekaj malih posestnikov, s katerimi so bile pogodbe sklenjene za dalje časa. (Priče vsi prizadeti posestniki). Niti ene pogodbe se ne spominjam, ko bi bil s kom sklenil do leta 1900.

Povdarjam še enkrat, da sem to storil v trdnem prepričanju, da je bila pogodba res sklenjena do konca leta 1901. Popolnoma nemogoče pa je misliti, da bi me vodil pri tem

kakšen zloben namen, in sicer izključuje opravičenost takega podtikanja že moje nadaljnje ravnanje v tej zadevi. To, da se letnica v mojem pismu ne vjema z letnico v Porentovem pismu, zvedel sem od Porente samega nekako sredi leta 1901., ko me je obiskal v moji pisarni. Govorica je prišla tudi na najino pogodbo, in jaz sem pripomnil, da je ista veljavna do konca leta 1901., na kar mi Porenta odvrne, da je bila veljavna le do leta 1900. Ko mu na to pokažem svojo pogodbo z letnico 1901. mi reče, da stoji v njegovi pogodbi 1900. — Rekel sem mu, naj mi prinese svojo pogodbo pokazati ali on je ni prinesel! Jaz pa ga tudi pozneje nisem več za njegovo pogodbo vprašal, svoje nikomur pokazal in tudi nisem začel na njeni podlagi nobene akcije, dasi je zato bila prilika, ker je Porenta v tem letu (1901.) sklenil novo pogodbo s Heiderjem. Iz razlogov, kateri so za presojo te zadeve, za koje se tu gre, popolnoma brezpomebni, sem se koncem leta 1902. začel s Porento znova pogajati za ono parcelo in jo na Sv. treh kraljev dan leta 1903. tudi res kupil; vendar pri tem te pogodbe niti omenil nisem in pri vseh pogajanjih ni prišla celo nič v poštev. To je dognala tudi sodnijska obravnava.

Podan ni toraj noben moment falzifikacije, ker sem bil glede letne številke 1901 v dobri veri in ker se glede pogodbe z dne 26. julija 1899. ni napravila nobena uporaba.

Tega nazora je bilo tudi c. kr. deželno sodišče v Ljubljani, ker je predlog Porentovega zastopnika, da se naj pismi odstopita državnemu pravdništvu, po kratkem posvetovanju — kot neutemeljen — zavrnilo, — kar „Gorenjec“ popolnoma zamolči. Sploh je Gorenjčovo poročilo o tem kako se je vršila obravnava pred sodiščem gledé teh pisem, popolnoma neresnično.

Ni res, da sem se jaz branil na poziv sodišča pismo pokazati z izgovorom, da ga nimam pri sebi, in da sem ga šele na ukaz sodišča potegnil iz žepa in predložil. Dalje ni res da me je sodišče trdo prijelo, in da sem moral pripoznati, „da sem sam ponaredil številko“. — Marveč se je v resnici ta del obravnave vršil v glavnih potezah na sledeči način: Ko se je pri obravnavi omenila pogodba sklenjena med Porento in menoj 1899. l. sem jaz na trditev nasprotnikov, da je pogodba bila veljavna le do leta 1900., takoj rekel: „Pri meni pa je 1901, samo (1) je bila nerazločno pisana in jaz sem jo spopolnil“. Ko je na to sodni dvor zahteval moje pismo, ga je moj zastopnik iskal v svojih aktih, pa ga ni našel. Za časa odmora je dobil isto doma v aktih ter ga popoldne, še predno se je razprava nadaljevala, izročil meni. Koj ko se je popoldan spet obravnava pričela, predložim na prvi poziv zahtevano pismo sodnemu dvoru, ki pa v mojem postopanju ni našel nič kaznjivega in je — kakor že omenjeno — vsled tega tudi odklonil predlog Porentovega zastopnika, da naj se me sodnijsko preganja radi ponarejanja pisma.

Iz tega je razvidno, da je zlobna laž trditev, da sem jaz pred sodiščem moral pripoznati, da sem ponaredil letno številko. Toraj je tudi „Gorenjčeva“ trditev da sem falzificiral pismo, da sem falzifikator, — zlobno obrekovanje. — Naravnost satanska zlobnost pa je v „Gorenjčevem“ zavijanju. On namreč zasuče vse tako, da vsak bralec mora

misliti, da sem 6. sušca 1903. l. kupil Porentov svet na podlagi ponarejenega pisma, in da sem pravde s Porento izgubil radi ponarejenega pisma.

Prvo stvar sem pojasnil že zgoraj. — Moja tožba zoper Porento na izpolnitev v letošnjem letu sklenjene kupne pogodbe glede parcele „Log“ pa se je zavrnila le radi tega, ker je bilo sodišče mnenja, da se takrat ni sklenila per f e k t n a pogodba.

S tem sem za danes podal slav. občinstvu le nekatera glavna fakta, koja so zaluzila „Gorenjcu“ v podlago za oni neosnovani napad na mojo osebo dne 7. marca t. l. Pa že ta bodo zadoščala vsakemu razsodnemu bralcu, da si bode napravil pravo sodbo o namenih in značaju a n o n i m n e g a p i s c a in njegovih pristašev
Tomo Pavšlar.

Bezimena zemlja.

Mažarom ni bilo po volji, da so na Dunaju določili za sprejem srbskega kralja hrvatskega bana. Minister Szell je sicer potolažil vzne mirjene mažarske duhove s tem, da se je izjavil v saboru o tem vsprejemu prav nepovoljno in tudi nepostavno za Hrvatsko, češ, da je pohod srbskega kralja popolnoma nepolitičen dogodek, pa da ga more zato čisto lahko sprejeti hrvatski ban kot poglavar mestnih oblastij na Hrvatskem. Da je ta izjava ministra Szella glede dostojanstva hrvatskega bana čisto kriva, sem sporočil že v zadnjem mojem dopisu. Mažari so bili seveda s takim odgovorom zadovoljni. Zdaj se je pa z veliko napetostjo pričakovalo, kako bode ban pozdravil srbskega kralja. Če je ogerska vlada popustila dunajske, da ban pozdravi in sprejme kralja, je brzkone ogerska odločila, kako se ima ban ravnati pri tem sprejemu. Znano je dobro, kako ogerska vlada v najnovejšem času Hrvatsko v vsakem pogledu zapostavlja ter skuša, da se njeno ime nikjer več v politiki ne omenja. Tega načela se drži sedaj tudi zajedniška vlada avstro-ogerske monarhije. Hrvatsko ime se mora povsod izbrisati in hrvatska kraljevina smatrati le kot velika ogerska županija. Po tem napotku se je moral ravnati tudi hrvatski ban pri sprejemu kralja srbskega, katerega je pozdravil v francoskem jeziku na meji avstro-ogerske monarhije ter mu želel, da ugodno preživi nekoliko ur na ozemlju ogerske krone. Tako se je rešilo to vprašanje o sprejemu srbskega kralja na veliko ponižanje starodavne kraljevine hrvatske po zapovedi dunajske diplomacije v sporazumu z ogersko vlado. Seveda zatrjuje vlada, da je ban moral pozdraviti srbskega kralja v francoskem jeziku, češ, da je to diplomatski jezik. Je li pa bilo treba v tem pozdravu zatajiti ime hrvatsko in dostojanstvo hrvatskega bana? Bi li kateri ogerski minister zatajil ime Ogorske, ko bi imel sprejeti tako odličnega gosta na njenih tleh? Takemu ministru ne bi bilo obstanka pri ogerske vladi, ker bi imel ves narod proti sebi. Hrvatskemu banu se kaj tacega ne bo zgodilo, četudi je s svojim dvoličnem ponašanju razžalil ves hrvatski narod razun svojih poznatih mamelukov, ki so tudi največ krivi, da se s Hrvatsko tako ravna, ker se za celo vlado sedanjega bana ni še slišala beseda iz njihovih ust za obrambo pravic in časti hrvatskega naroda. In ti nedostojni zastopniki naroda se še ponašajo, da je osoda hrvatskega naroda v dobrih rokah!

Mažari in mažaroni so seveda popolnoma zadovoljni z banovim govorom, ker se ni čul hrvatski jezik niti omenila Hrvatska. Le nekaj je pa vendar zbudilo Mažare v tem govoru, namreč oni del, v katerem se omenja avstro-ogerska meja. Mažarom ta izraz ne ugaja, pa so zato vnovič vprašali ministra Szella, zakaj se ni reklo samo na ogerske meji. Razumi se, da je minister Szell odgovoril tako, kakor prvokrat na škodo Hrvatske, a da se tudi zdaj ni vzprotivil noben mažaronski poslanec.

Hrvatska je ponižana do kraja, in volja ogerske vlade se je izpolnila v celem obsegu. In vendar ta ogerska vlada sanja vkup z avstro-ogerskimi diplomati o nekej nadmoči nad balkanskimi narodi. Kaj si bodo vendar ti balkanski Slovani zdaj mislili o avstro-ogerskih prijatel-

skih (!) namerah nasproti njim, ko bodo slišali, kako ta diplomacija ravna doma s hrvatskim narodom, z onim narodom, ki bi moral biti v normalnem razvitku iztočnega vprašanja za avstro-ogersko monarhijo posrednik na slovanskem jugu. Znano je, da avstrijsko-ogerska diplomacija ni hotela nikdar razumeti, da se mora iztočno vprašanje rešiti v slovanskem smislu, a odkar so Mažari začeli odločevati v zunanji politiki, se dela očitno vse proti slovanskemu duhu, kar je pokazal tudi zadnji dogodek v Zemunu. Bode li se moglo govoriti kdaj o srečnem vspehu avstro-ogerske politike na balkanskem polotoku, če se bode še zanaprej tako ravnalo s hrvatskim narodom, ki je po svojej slavnej prošlosti in po sedanji svoji kulturi brez vsakega dvoma edini pozvan in določen, da širi upliv avstro-ogerske monarhije na iztok. Avstro-ogerski diplomati bi morali slednjič dobro premisliti, kaj delajo, da ne bode zopet prepozno, kakor se je po navadi vedno Avstriji godilo.

Poročila iz mest in trgov.

Kranj. Liberalna trdnjava v Kranju se podira. Sicer še ni tako podrta, kakor oni stari pungerški stolp, kjer so potlej jablane rastle, vender podira se. Evo dokaza! Ko je g. Koblar prišel v Kranj, so bili v mestu trije „klerikalci“. „Gorenjec“ je pisal: Koblarja so prišli pozdravit ravnatelj Hubad in dva policaja. Nedavno je svečar Fok konstatiral v daljši debati, da jih je šest. In zadnje nedeljo jih je bilo na veselici na „Novi pošti“ že več kakor sedem. Ko je drugi dan neki duhoven prišel h krojaču Pučniku obleko naročat, je še celo iz bonkontenta Pučnika ust padla beseda: „Pirc izgublja!“

Kdor bere samo „Gorenjca“ in kdor ne pozna razmer v Kranju, bi utegnil misliti, da je samo g. dekan Koblar kriv propada liberalne trdnjave, ker liberalna „luna“ s svojim neprijaznim obrazom skoraj vedno samo v njega reži. Dobro veste, g. urednik, da nas je dopisnikov iz Kranja cela vrsta in da imamo vsi zasluge, da zastrupljamo liberalce, ne samo g. dekan. „Gorenjec“ pa le g. Koblarja prijema, in sicer ne le za vse to, kar poroča „Slov. List“, ampak tudi za vse ono, česar od nas nihče ne izve in poročati ne more. Tako n. pr. je Ciril Pirc izvedel, da je „izvanredno intelgentni in čedni fant Franc Strupi iz Čirčič dva fanta s krvavima buticama poslal domov, če ju ni oštir umil na Bahovčevem dvorišču.“ Isto je poročal tudi „Slovenski List“, samo toliko bolj olikano, da je namesto „butica“ rekel „glava“. „Gorenjec“ pa sedaj zahteva od g. dekana, naj „Slovenski List“ poroča še to, da „čedni fant“ ni bil nič kaznovan. To pa pri nas nič novega ni, da kdo ni kaznovan. To znate le Ljubljancani, da kaznujete Klemenčiča s sodnimi stroški, kadar ga kdo napade.

Dalje zahteva „Gorenjec“ od g. dekana, da bi poročal ne-le novice iz Tržiča, ampak tudi o tatovih in lopovih, ki se pasejo po Zgornjem Štajerskem in ukradene ure prodajajo. V istini so Pirčeve želje bile, da treba za to vnemarnost g. dekana prijeti. „Gorenjec“ je torej prinesel uvodni članek zopet enkrat o dekanu, češ, da premalo piše, in „fajmošter pod mestom je gospoda dekana grajal, da ne razume duhovnega pastirstva. Mi pa priznamo, da „fajmošter pod mestom“ razume vse, če hodi v cerkev ali ne, samo da ima pri rokah „farbo“.

Po drugi strani se pa zopet Pircu zdi, da g. Koblar piše preveč. Posvečen mu je tedaj v istem listu „Gorenjca“ članek, dolg celih 105 vrst, v katerem se pribija in pribija, da je spisal v „Slov. Listu“ dopisa o kranjski gimnaziji dekan Koblar. V resnici pa g. dekan dotičnih dopisov ni niti pisal, niti videl, dokler nista izšla v listu tiskana. „Gorenjec“ se je tedaj zopet zaletel in si potrl nos — tako je rekel te dni v naši družbi dopisnik sam. „Gliha vkup štriha.“ Luna ima ubit nos. Kdor ne verjame, naj jo pogleda, kadar je polna. Pirc izgublja pri dopisnikih voh in nos. Zato je hodila na „Sokolski“ veselici za starosto okoli stara „Luna.“

Upam, da ste dopis kranjskega meščana o Gašteju že prejeli. Tudi o kranjski gimnaziji dobite še en dopis. O tej zadevi mi je danes nekdo pokazal jako zanimivo pismo dr. Ferjančiča.

Proslava papeževe 25-letnice v Kranju se je nepričakovano lepo obhajala. Ob 8. uri je bil v mestni župni cerkvi slavnostni govor, ki ga je govoril g. kaplan Potokar, na to je daroval slovesno sv. mašo gosp. dekan A. Koblar. Sv. maše se je vdeležil g. okrajni glavar Alfonz Pirc z g. komisarjem baronom Schönberger, g. davčni višji nadzornik R. Jordan, g. gimn. ravnatelj J. Hubad z nekaterimi gg. profesorji, mestno občino je zastopal gosp. svetnik in župan K. Šavnik, zastopano je bilo učiteljstvo obeh 4razrednic in nekateri drugi uradi. — V mraku se je zasvetil stolp župne cerkve v elektriki. 50 žarnic ga je razsvetljevalo do drugega jutra. Bil je to veličasten prizor. Zvečer pa je bilo vse živo okoli hotela „Nova Pošta“. Tu je priredilo izobraževalno in zabavno društvo „Kranj“ slavnostni večer v proslavo sv. očeta. Prišlo je toliko občinstva, da so bile vse tri prostorne dvorane kmalu prenapolnjene; mnogi so morali oditi vsled pomanjkanja prostora. Vse točke so se lepo izvajale, najbolj nas je navdušil lepo dovršeni govor g. dekana Koblarja, ki nam je povedal mnogo zanimivosti o Leonu XIII., katerega je po vsej pravici opisal kot velikega prijatelja Slovanov. Tudi 2 učenki in 1 učenec so lepo proslavili z deklamacijami sv. očeta. Cerkveni pevci so zapeli papeževo himno in nekaj drugih narodnih pesmic. Vrlo dobro je svirala godba, ki se je sestavila za ta večer. Veselice se je vdeležilo tudi več gostov iz bližnjih župnij. Vsi so se razšli zadovoljni in z željo, da nam Bog še dolgo ohrani našega slavno vladajočega Leona XIII.

Radovednež iz Kranja vpraša, če je slavno c. kr. okrajno glavarstvo že poročalo deželni vladi, po čem so „šipe“ v Kranju.

Iz Idrije. Kdo bi bil pričakoval, da bode spomin na rajnega Gostiša že v prvi naslednji številki „Slov. Lista“ sledil spomin, posvečen pokojnemu Didiču, katerega je vezalo izza mlada tesno prijateljstvo z Gostišem! V bolezni je parkrat Didič še obiskal svojega prijatelja, da je ta umrl in teden dni pred njim pokopan bil, pa v življenju ni Didič še zvedel, sešla sta se v večnosti.

S pokojnim Didičem leglo je v grob zopet nekaj stare Idrije. Marljiv in delaven kot čebela od jutra do večera si je pridobil lepo imetje, celo na Trški gori pri Novem mestu je imel lasten vinograd. Njegova gostilna je bila izmed najbolje obiskovanih ves čas, kar je gospodaril, sedlar pa je bil sploh do zadnjega časa edin v Idriji. Spoštovali so ga odkrito vsi, ki so ga poznali, tovariši obrtniki so mu skazovali zaupanje s tem, da so ga volili redno za načelnika rokodelske, krčmarske in mesarske zadruge. Najlepše priznanje pa mu je podal občinski zastop družega mesta na Kranjskem, rodne mu Idrije, ko ga je l. 1890. in zopet l. 1893. volil mestnim županom. Ob županski volitvi l. 1896. sta po trikratni volitvi dobila vselej enako glasov z g. Dragotinom Lapajnetom. Konečno je bil žreb milejši poslednje imenovanemu gospodu, kateri še sedaj županuje v Idriji. Kot župan je bil pokojni Didič silno skrben in zlasti varčen. Posebno se je trudil, da bi vladalo najlepše razmerje med rudnikom in občino. V deputaciji, ki je izročila poljedelskemu ministru Falkenheimu diplomu častnega meščana mesta Idrije, bil je poleg še živčih gg. Trevna in Golija tudi Didič. Seje občinskega sveta so pokojnika tako zanimale, da si je oskrbel vselej prepis seje. Iz teh zapisnikov je razvidno, da se je posebno trudil za zboljšanje zdravstvenih razmer v Idriji. Pripravil je bil že mnogo za novi vodovde, zvršiti svojih namer ni mogel. Rajni Didič je padel, ker se je ob ločitvi med katoliško - narodno in napredno stranko oklenil prve. In katoliški narodnjak je ostal do groba. Mnogo volitev smo imeli v zadnjih letih, a brez strahu je mož pri vseh oddajal svoj glas kandidatom naše stranke. Politična prenapetost nasprotnih strank mu je dostikrat pretela z bojkotom njegovih obiti, a mož

je ostal neomahljiv, kar so konečno častno priznavali naspretniki sami.

Posebno hvaležni pa moramo katoliški narodnjaki ostati umrlemu Didiču, ker je vselej rad prepuščal svoje lepe in primerne prostore za naše mlado gibanje. V njegovem salonu je bil pred desetimi leti ustanovni shod katol. delavske družbe, matere vse naše organizacije, v njegovi hiši vršila so se sploh od pripravljalnega odbora na I. slov. kat. shod do malega vsa naša zborovanja in mnogo veselice, tu smo osnovali tudi ljudsko posojilnico in hranilnico. Naših zborovanj in shodov se je pokojni Didič tudi sam redno vdeleževal. Črna zastava, ki je vihrala v teh dneh s hiše, kjer biva sedaj katoliška delavska družba, je naznanjala, da smo izgubili spet moža naših misli, ki je pristopil družbi že na ustanovni dan, dasi je bil tedaj že ud tudi drugih narodnih društev.

Ko se je pokojni Didič ločil od občine, ni se užaljen odtegnil svetu. Kot župan je spoznal bedo — dostikrat skrito — tudi v naši Idriji. Že tedaj je bil skrben oče siromakom, tem iskreneje pa je pozdravil ustanovitev Vincencijeve družbe. Bil je med prvimi delavnimi člani ter ostal zvest do smrti. Ako je mogel količkaj, ni zamudil konference. Kar je v Vincencijevi družbi storil za reveže, ve vsevedni Bog, ki ga bode tudi poplačal — in plačilo ne bo majhno, saj „kdor se usmili ubogega, na obresti posoja Gospodu; on mu bo povrnil“.

Ali bi kdo dvomil, da bi rajni Didič ne bil tudi zvest kristijan? Pokojnik je bil od srca pobožen. Dasi že blizu 70 let, vendar ga ni zadržalo niti najslabše vreme, da bi ne bil vsak dan pri sveti maši. Še zadnji dan, predno je legel na posteljo, s katere ni več vstal, je vkljub prečuti noči bil pri prvi maši. Prav tako je bil iskreno udan svojim otrokom.

Lahko je rekel na smrtni postelji: „Lepo sem delal, boljše ne more noben oče!“

Veličastni sprevod na pokopališče je pričal, da je bil Didič spoštovan in poznan kakor ne kmalu kdo v Idriji. Prijatelji so poslali lepo število vencev, dasi se je pokojnik v oporoki izrekel proti vsakemu posebnemu zunanjemu sijaju, nešteta vrsta spremljevalcev iz vseh stanov je pokojniku še na poslednji poti skazala čast.

Majhen spominček Ti je, blagi rajnik, postavljen v teh vrsticah, lepši spomin na Te pa ostane v naših srcih. Teško nam je bilo, ko smo zvedeli, da Te je Bog poklical, čvrstega bojevnika v naši vrsti, hudo nam je bilo, ko smo stali ob Tvojem grobu, a tolažimo se, da je pravični Bog plačnik Tvojih neštetihih dobrih del.

Praznovanje papeževe petindvajsetletnice v Idriji. Ves katoliški svet je te dni izkušal po svoji moči proslaviti trenutek, kakršnega je doživela letos sv. cerkev šele tretjič. Pred vsem so se potrudile družbe in društva, zasnovana po načrtu, kakor ga je načrtal v svojih okrožnicah Leon sam, da dostojno proslave srebrni jubilej svojega očeta. Zato naša Idrija ni smela zaostati. In pokazala je, da ji bije srce za Leona XIII., da umeva njegov klic; pokazala je, da v njej živo, plodonosno klije in procvita katoliška ideja, katere nevstrašni klicar je sedanji papež. Po ukazu prevzvišenega knezoškofa smo v nedeljo dopoldne imeli po kratkem nagovoru o pomenu dneva slovesno opravilo, katerega so se razun sl. magistrata udeležili tudi zastopniki tukajšnjih oblasti. Za prejšnji večer so nam sosedje po visokih krajih obljubili zapaliti par kresov; kar pa je preprečilo neprijetno vreme. Nekaj posebnega pa je bila slovesnost v nedeljo zvečer, katero sta v proslavo jubileja priredili skupno Kat. delavska družba in Družba Marijinih hčera. Saj je vendarle velika dvorana v pivarni „Črna orla“, toda obiskovalcev ta večer ni mogla sprejeti vseh v svoje prostore; navadno je to pri vseh „katoliških“ veseljah, ta večer se je pa to še posebno čutilo. Mnogo jih je moralo oditi, drugi smo pa tako na tesnem stali ali sedeli, da se skoro ni bilo moč geniti. Slavnost se je pričela z globoko zamišljeno živo podobo, iz katere je pazno oko lahko razbralo vse važne momente iz življenja in delovanja velikega Leona; pač si vsakdo želi, videti še kaj takega, in dobro bi bilo, če bi kako spretno pero alegorijo razložilo in opisalo

v celoti. Potem so sledile razne točke določenega vzporeda, izmed katerih je vsaka storila svoj delec k splošnemu povoljnemu vtisu. Slavnostni govornik je povdarjal, kako nekaj posebnega je petindvajsetletna vlada v življenju cerkvenih vladarjev, kateri dosežejo to najvišje dostojanstvo namestnika Kristusovega na zemlji v pozni starosti, ko se drugi že vdajajo počitku, in kako nekaj izrednega je to šele pri sedanjem sv. očetu, ki je telesno tako slaboten zasedel stolico sv. Petra, a kar naravnost čudo božje Previdnosti je, da v 68tem letu izvoljeni papež ni samo preživel petindvajsetletne dobe, ampak tudi toliko storil; in deloval ni samo za eno stvar, deloval je na vseh poljih; saj je Leon XIII. oče vseh, je v resnici sveti oče, spreten državnik, velik učenjak, pesnik, pospeševatelj vede, umetnosti, predvsem pa zaslužil ime socialni papež, ker je prvi in edini spoznal zlo naše dobe, a ga ni samo spoznal, temveč pokazal zanj tudi zdravilo — vrnitev k živemu krščanskemu življenju, obnovitev katoliške ideje. Zato — tako je končaval govornik — bo temeljito umevala, kaj je bil Leon svoji dobi, šele bodočnost, ko ideja, ki sedaj krepko poganja, križem sveta prinese obilnih sadov. Višek slavnosti je bil igrokaz v petih dejanjih „Sveta Elizabeta“. To pa iz treh vzrokov: pri tej igri se je videlo, da za pravo ljudsko izobrazbo v Idriji kot povsod skrbe le katoliška društva in da se pri njih veseljah poleg zabave vedno tudi vzgaja; predstavljajoče osebe so svoje uloge tako izorno in precizno pogodile, da smo se komaj, komaj še zavedali, da nismo v kakem velikem mestu, kjer glediško vodstvo in osobe spravlja za svoj trud tisočake; v igri posamezni prizori niso samo mični in genljivi, ampak kar naravnost veličastni in ob enem nekaka ilustracija za življenje našega sv. očeta. Za zadnjo trditev par misli: Vodilna ideja igri je: kdor v Boga zaupa, končno le pribori zmago, naj se zlobne moči še tako zaganjajo vanj. In ali ni to ilustracija za življenje Leona XIII. in katoliške cerkve sploh? Nekaj vzvišenega je v prizoru, ko Elizabeta v večernem mraku vsega oropana, iz domačije izgnana sredi Turinskega gozda moli in poje pred podobo Matere Božje. Ali si morete misliti kaj večjega, bolj veličastnega? Žena v taki nesreči, prej vladarica, sedaj beračica, ne obupa, ne pade v omotico, ampak se izroči Materi Božji, zapoje pesmico in zaspi v varstvu angela variha. Ali vidite tu — moč katoliške ideje v življenju posameznika, tiste ideje, za katere se bori 93letni starček v Vatikanu? Ali vidite tu silo, ki človeka vzdrži, obvaruje v najhujših udarcih? Moderni ljudje, katerim je zamrla v srcih vera, se zaradi malenkosti streljajo, siloma končajo obupno življenje, kdor pa v Gospoda zaupa, stoji, četudi okrog njega prestoli padajo v prah. Ta prizor nas je naravnost očaral, nehote smo menili, da gledamo resnico in solze so se nehote kradle v oči. Ideja sama potem okolnost, da je igralka (gospodična Hedviga Golitova) predstavljala tako naravno, preprosto in prisrčno: to oboje je kar izlilo priznanje v nas. Genljiv je pričetek, ko vboga vdova tava s svojima deklicama po samotnem gozdu. Še sedaj mi doni v ušesih tisti tako naravni, „Oj, mama, tako me zebe, kar tresem se“ in „A jaz sem lačna, le skorjico kruha prosim, mama!“ Enako naravno in prav domače so se vedli „berači“, ki so poleg sočutja vzbujali splošno veselost, čudno nasprotje je v prizoru, ko valpet grozi postrežnici Mari: „Preklicana predrznost, jaz vas z mečem posekam“, in mu ta z metlo zapreti: „In jaz vas z metlo nasekam“ in ga potem še hudomušno vpraša, ko se le-ta da kaj takega še ni doživel, „Kaj pri vas nikdar ne pometajo?“ Veličasten, dasi zelo miren, je konec. Cesarica pomaga pravici do zmage, varuje svojo avtoriteto a vendar milosrčno in blago razsodi in vse poravnava. Ko je padla zavesa, nam je bilo vsem žal, da je končano, zato smo iz hvaležnosti za užitek privabili igralce nazaj ter jim tako še enkrat izrekli svoje priznanje, predvsem Nj. veličastvu cesarici (gospodični Tomazini Trevnovi), kateri gre prava zahvala, da se je tak večer priredil in je slavnost tako lepo uspela, potem Rozamundi

(gospodični Serjunovi), ki je lepo in mirno pokazala, kaj je zvesta prijateljica, in Zofiji (gospodični Kogejevi), ki je — kot navadno — mojsterski predočila, kako se človek opeče, če si kar sam devlje krone na glavo. Zadnje besede: „Ljubezen podložnega ljudstva najbolj osrečuje vladarja“ so z ozirom na našega duhovnega vladarja Leona našle v naših srcih krepek odmev in so še trepetale notri, ko smo nekam neradi odhajali in splošno izrekli željo, da bi se cela slavnost ponovila. Ker jih mnogo ni moglo zraven, navzočim pa je tako ugajalo, zato je upati, da bo odbor Kat. del. družbe po dogovoru z vodstvom Marijine družbe za dekleta čez kakšne tedne tej želji ustregel. Tako smo prepojeni tiste ideje, za katere naš slavljeneč toliko deluje, — „da bi bili vsi eno“ — praznovali god izvolitve svojega duhovnega očeta. Da zvedo o tem, so poslala vsa društva in družbe iz Idrije sledečo brzojavko: Leoni XIII., Pontifici Maximo, annos viginti quinque e. s. Petri cathedra orben regenti afferunt dona corda addicta amoreque filiali succensa consociationes catholicae Idriae in Carniolia, programma innixae a sua Sanctitate evoluta. Slovenski: Leonu XIII., višjemu nadpastirju, let dvajsetinpet s stolice sv. Petra svet vladajočemu, prinašajo v dar vdana in sinovske ljubezni vneta srca društva katoliška v Idriji na Kranjskem, sloneča na načrtu od Nj. svetosti razvitem.

Domače novice.

Pri občinskih volitvah v Trziču so v tretjem razredu zmagali Slovenci. V drugem razredu so zmagali Nemci, v prvem je vsled žreba eden slovenski odbornik, dva nemška. Treh Slovencev ni bilo na volišče. Baron Schwegel je pisal Nemcem, da je dr. Ferjančič obljubil, da se liberalni Slovenci volitev vzdrže. — Kako more dr. Ferjančič po tem dogodku še uživati čast slovenskega poslanca? Takega poslanca imajo gorenjsko notranjska mesta!

Iz gorenjske doline. Oprostite g. urednik, da spregovorim danes par besedij o čestitki ljubljanskega občinskega sveta Leonu XIII. povodom njegovega 25letnega papeževanja. Meni se zdi vsa čestitka ljubljanskega občinskega sveta malo resna. To je gotovo da je na vso stvar uplival ekselencja baron Hein. No, naletel je slabo, ker slovenska duhovščina je edina. Baronu Heinu je bilo skrajno neljubo, da se ljubljanski občinski svet tako rezervirano drži, bi rad povedal na Dunaju, kakó klerikalen je celo ljubljanski občinski svet, da ni tako kakor, pripovedujejo o njem ti preklicani klerikalci. Toda da bo Hribar ustrezal tudi liberalcem, zato je to slavnostno priliko porabil, da je napadal katoliško-narodno stranko ter izrekel, da je naša duhovščina podivjana. Najbolj smešno se mi pa zdi to, ko se spomnim, da sta izrazila Leonu XIII. svoje spoštovanje prva slovenska „Proč od Rimovca“ dr. Triller in celo dr. Tavčar! „Narod“ je blatil dan na dan duhovščino, Leona XIII. mu podtaknil najgrše kletve, sedaj mu liberalci izkazujejo svoje „spoštovanje“. To razumi, kdor more. Zdi se mi, da je hotla liberalna stranka s to čestitko samo nekoliko pokriti kloako „Narodovo“.

Kritika o slovenskih pesnikih, prevajalcih iz ruščine, se nahaja v zadnjem zvezku lanskega leta v „Izvestjah“ ruske carske akademije ved v Petrogradu. Profesor Košč obširno ocenjuje knjigo „Ruska antologija v slovenskih prevodih“, katero je zbral Ivan Vesel in izdal Anton Aškerc. V tem sestavku dobivajo slovenski pesniki navodil, katerih napak se jim je ogibati, kadar prevajajo iz ruščine. Profesor Košč se je zopet pokazal večaka v slovenskem jeziku in prijatelja Slovencev.

Pred celovškimi porotniki je bil te dni obsojen kaplan malteškega reda Mašek, rodом iz Češkega, na 15 let težke ječe, ker je svojemu župniku g. Strnadu namešal v mašno vino ciankalija in bi bil g. Strnad umrl, ako bi bil vino izpil. Mašek je bil od cerkvene oblasti opetovano

že kaznovan. Značilno je, da so ga celo pred celovškimi porotniki liberalci hvalili, da je bil „vzor (!) duhovnika“ in da se v politiko ni nič mešal. Čudno bi bilo, ako bi hoteli liberalci Mašeka naprtiti našim duhovnikom, ker Mašek je iz liberalnih vrst ter je mej liberalci vedno popival in jih hujskal na domačega župnika.

Pomembno praznovanje jubileja sv. očeta v Ljubljani se je vršilo preteklo nedeljo. Nad 500 delavcev je korakalo kakor poroča celo uradni list vlade, za zastavo „Slovenske kršč. socijalne zveze“ in z godbo na čelu po Ljubljani, da tako pokaže svoje spoštovanje sv. očetu. Menda za zahvalo, da se je sprevod vršil popolnoma mirno, psuje sedaj „Narod“ udeležnike s „kislimi Jerami“. Res, kjerkoli nastopajo slovenski delavci, se „Narod“ ne more premagati, da bi ne psoval. Delavstvo je prisostvovalo v nunski cerkvi sv. maši in krasni slavnostni pridigi č. g. J. Kalana, potem se je pa vršilo v „Katoliškem Domu“ slavnostno zborovanje, katerega se je udeležil tudi knezoškof.

Nova stranka v Trstu. V Trstu bodo v kratkem volitve za mestni in deželni zbor. Proti gospodujoči, židovski stranki, se je vzdignila neka nova stranka, ki si je postavila v program spoditi od uprave sedanje slabe gospodare. V svojem proglasu obsoja ta nova stranka vse one, ki so se iz nelatinskih dežel priklatali v Trst in hočejo sedaj v Trstu govoriti in nastopati v imenu Italijanov. Ne vemo koga mislijo s tem zadeti, ali žide, ali pa morda naše odpadnike, — „ščave civilizate“. Mi bi rekli, da bi bilo najboljšje nastopiti proti obojim. Proti magistratovim židom — ker so pokazali, da izkoriščajo v Trstu vse samo za svojo osebno korist. Proti slovenskim renegatom — ker so še slabši od židov. Ko se znebi enkrat poštena italijanska stranka teh obojih svojih prirepanikov, potem bo možno pošteno sporazumljenje med Italijani in Slovenci. Novi stranki stoji na čelu bivši tržaški župan — Dompieri.

Sedemdesetletnico je praznoval pred kratkem zasebnik in hišni posestnik gospod Albert Samassa. Ob tej priliki je podaril 10.000 kron kakor glavnicu za pokojninski zaklad za onemogle tovarniške delavce v Samassovi tovarni v Ljubljani.

Umrli je mati dr. Jan. Ev. Kreka. Počivaj v miru!

Iz Kroepe. 8. t. m. je umrl 84 letni užitkar Matija Zupan, brat pokojnega milostljivega g. prošta Jožefa Zupana in oče veleč. gospoda Šimna Zupana, župnika na Ježici. Pokojnik ni bil prazne glave. Le zadnja leta je precej opešal. Mož stare kranjske korenine.

Sprevod predpustnih norcev na korist nemškemu — Schulverein so priredili pustni terek v Celovcu.

Dva samomora. V Ljubljani sta se zadnje dni izvršila dva samomora. Ustrelila sta se duhovnik Ivan Mavrič, o katerem sta pri raztelesenju dr. Bleiweis in dr. Illner dognala, da se mu je zmešalo, in major Danijel Bastaja.

Konec drznega tatu. Na Kranjskem imajo, kakor drugod, nekaj virtuofov-tatov. Eden teh je Odlazek. V litijskem okraju je doma. To je drzen, zvit in silovit tat konj in volov. Majhen človek, ali močan in jako premeten. Če je enkrat na svobodi, se ga dolgo ne more dobiti. Na Dolenjskem se je najraje klatil ob gorjanskih hostah, ali pa tudi v Dobrovi pri Brežicah. Bil je v Mariboru zaprt. Imeli so ga prve dni prejšnjega tedna zaslišati v neki stvari na sodišču. (Dotični sodnik bi ga bil lahko zaslišal v jetnišnici). — Na potu iz jetnišnice k sodišču je Odlazek ušel. Našli so blizu Maribora njegovo jetniško obleko. Dobil je torej še v Mariboru drugo obleko, ali mu jo je prijatelj preskrbel. Ko so na Dolenjskem izvedeli, da je Odlazek zopet na svobodi, slutili so, da bo kmalu kje v svojem revirju okolo Novega mesta in St. Jerneja. Najbrže je obiskal semenj v Škocijanu minoli četrtek, ker ljudje so videli Odlazku podobnega kupovalca konj. Na glavni cesti je Odlazek vprašal postiljona, ako ima revolver. Tega še ni imel. Brez njega pa ni lahko bil. — Dne 8. t. m. na večer so ga orožniki zaslutili v otoški hosti in potem pri ciganih ob cesti. Hotel je

pobegniti, ali orožnik mu je prestrelil prsi. Predvčerajšnjim je umrl. Žnjim je umrla tatinska zanimivost, človek, kateremu je bil šport, da se norčuje iz oblasti.

Najnovejše vesti.

Beljak. Jutri se vrši tu shod, na katerem govore Schönerer, Eisenkolb in Stein.

Dunaj. Včeraj se je nadaljevalo in končalo v državnem zboru prvo branje proračuna. Proti je kot glavni govornik govoril poslanec Biankini. Proračun je bil odkazan odseku. Poslanec Berks je predlagal, naj se pri točki za zgradbo slovenske gimnazije pri Celju uvrsti beseda v Celju. Vlada je predložila načrt zakona za zgradbo železnice iz Kranja v Tržič. Prihodnji terek pride na vrsto nagodba.

Rim. Včeraj je sv. oče vzprejel goriškega nadškofa Jordana in tržaškega škofa Nagla.

Rim. Tu so pričeli stavkati stavci.

Neapel. Vezuv vedno bolj bljuje. Nad 400 metrov so visoki ognjeni stebri, ki se dvigujejo iz njega. Gora je zakrita v dim. Včeraj se je zemlja okolu Vezuva tako tresla, da so prebivalci vasij pod goro prestrašeni bežali. Po noči je pogled na Vezuv veličasten. Potresni sunki se vedno ponavljajo, kljub temu prihaja sem vedno več tujcev.

Poslano.

Mil. gosp. prošt novomeški g. dr. Sebastijan Elbert ima zadnji čas silno veselje do pisanja in izkuša celo publicistično zagovarjati ono svoje znano politično stališče, s katerim se strinja na Kranjskem samo baron Hein. Kot poročevalec „Slovenčev“ iz ljubljanskega občinskega sveta sem popolnoma objektivno poročal o situaciji, ki je bila v občinskem svetu in izven njega, ko se je izvedelo za čudno dr. Elbertovo pismo na ljubljanskega župana.

Mil. gosp. prošt dr. Sebastijan Elbert je izdal radi tega neko poslanico, v kateri imenuje to „nesramno hudobijo, zavijanje in podtikanje slabih namenov“. Naj mil. g. prošt pravi, kar hoče, resnica ostane, da je pri vseh pametnih ljudeh vladalo splošno začudenje, kako pride On do tega, da se postavlja mej občinski svet in mej-knezoškofa. Kako more mil. gospod prošt v svoji poslanici trditi, da je bilo v „Slovenca“ opisano „izmišljena situacija“ mi je ravno tako nerazumljivo, kakor njegovo mnenje, da bi se mogel glede „izmišljene situacije“ posluževati § 19. tisk. zakona.

Ker mil. g. prošt še dalje sega in pravi, da sem „Slovenca“ radi svojega „pouličnega tona in dnevnih novic že marsikaterikrat pripravil v veliko zadrego in katoliško tiskovno društvo prav po nepotrebnem ob marsikateri desetak“, izjavljam, da se mi zdi to stališče mil. g. prošta jako nizko, tembolj, ker sem se vedno trudil služiti načelom, katerim naj bi služil tudi dr. Elbert.

Mil. g. prošt bi tudi sebi le ustregel ako bi drugič malo bolj premislil, predno bi izrazil v javnosti kako mnenje, ki bi ga utegnilo le osmešiti. Kot njegov „časnikarski kolega“, kakor me blagohotno naziva, mu dajem ta svet.

Sicer pa obadva „časnikarska kolega“ o situaciji lahko poročava, — izpremeniti je pa ne moreva.

Ivan Štefe.

Okolu sveta.

Državni zbor. Dr. Šusteršič in tovariši so včeraj vložili v državni zbornici naslednjo interpelacijo: Kakor se čuje, je želja merodajnih krogov, da se delegacijsko zasedanje odloži do jeseni. Ako je to res, morajo ljudski zastopniki temu odločno ugovarjati. Razmere na Balkanu so take, da niso izključeni bojni zapletaji; v tem slučaju pa so v prvi vrsti prizadete koristi avstro-ogrskе države. Dolžnost je torej kompetentnih faktorjev, da se čimpreje skliče delegaciji in da morejo ljudski zastopniki označiti svoje stališče z ozirom na pereča balkanska

vprašanja, in da se zasedanje delegacij ne odloži do jeseni, ko bode morda na Balkanu že vse dognano. Podpisani torej vprašajo g. min. predsednika: 1. Ali je res, da se delegacijsko zasedanje vrši še le v jeseni? 2. Ako je to res, ali hoče gosp. min. predsednik storiti potrebne korake, da se delegaciji skliče čimpreje še to pomlad? Ali hoče gosp. minist. predsednik v ta namen tudi potrebno ukreniti, da se čim preje izvrši volitev avstrijske delegacije?

Sv. oče in avstrijski prestolonaslednik. Sv. očetu se je poklonila deputacija katoliškega šolskega društva za Avstrijo ter mu izročila podobo avstrijskega prestolonaslednika nadvojvoda Franc Ferdinanda. Sv. oče je dejal, da je nadvojvoda Franc Ferdinand njegov ljubljenec in da bi se ne mogel z nobeno stvarjo tako razveseliti kakor s to podobo.

Češki poslanec Klofač v Sofiji. Dunajskim listom poročajo, da se znani radikalni češki poslanec Klofač že delj časa mudi v Sofiji, ter da tam pridno občuje z bolgarskimi prvaki. Ti listi vedo tudi povedati, da je Klofač prinesel večjo svoto denarja za Macedonce, katero je nabral na Češkem. Ko se Klofač povrne na Dunaj, izdal bode baje daljšo spomenico o razmerah v Macedoniji.

Vedno lepše! Soproga Wolfova obdolžuje Wolfa, da je svojo intimnost s političnimi somišljeniki raztezal tudi na — njihove soproge in hčere, Wolfova glasila pa obdolžujejo njegovo soprogo, da je bila preintimna s Schönererjem. Heil und Sieg!

Volitve na Ogerskem. Pri nas še ne vemo, kaj je volilni boj. Ako se ob takih prilikah sporečemo z našimi nasprotniki, je že vse. Drugače je pa na Ogerskem. Te dni so bile volitve v okraju Szent Marton. Volilni boj je trajal že dolgo časa med pristaši ljudske in liberalne stranke, in v četrtek je prišlo do prave bitke. Petdeset volivcev je bilo ranjenih. V neki drugi občini so razpaljeni volivci zažgali dve hiši, ki ste do tal pogoreli. Zopet drugod so volili s koli in vilami. Enega kmeta so zabodli, ranjen je pa skoraj vsak. Seveda je zmagal kandidat vladine liberalne stranke, in g. Szell se bo zopet lahko pobahal, da je njegova stranka sijajno zmagala.

Macedonija. Kakor se glasi več konzularnih poročil, je prišlo te dni v raznih krajih Macedonije do bojev med ustaši in Turki. V Lubnovu je bilo ubitih več orožnikov in ustašev. Dalje poročajo o bojih v Tuvendebali in v Jasni Vrundi, kjer so požgali Turki 12 hiš.

Na Nizozemskem rase vedno bolj razburjenje med delavstvom zaradi zakona o kaznivosti železničarskih stavk. Najbrž se začne splošna stavka. Razburjenost je tolika, da se je v resnici bati meščanske vojske, ker je cela Nizozemska razdeljena v dva tabora.

Zakaj niso Rusi l. 1878 zaseli Carigrada. General Ignatijev je imel te dni v slovanskem blagotvornem društvu predavanje o zadnji rusko-turški vojni, Med drugim je rekel, da niso Rusi leta 1878. zaradi tega zaseli Carigrada, ker je Angleška naznanila Rusiji, da ji koj napove vojsko, ako se Rusi polaste Carigrada.

Bolgarija kraljestvo. Listi poročajo, da sta obljubili Bolgariji Avstrija in Rusija, da postane kraljestvo ter neodvisna od Turčije, koj ko se povrneta v Macedonijo mir in red.

Riegerjev testament. V svojem testamentu priporoča svojemu narodu umrli Rieger, naj ne izgubi zaupanja vase; nikdar naj pa se ne prevzame, ampak vedno naj vstraja pri pravici in resnici. Dalje opominja veliki rodoljub svoj narod, naj ne sluša prilizovanja svojih nasprotnikov, a svoje moči naj tudi ne precenjuje. Pripomore si naj s poštenim delom do zvišanja svojega dušnega in gmotnega stanja. Trdno naj se pa drži krščanskih idealov. Varuje naj se pa češki narod svojega naglavnega greha — zavisti.

Bogat berač. V nekem denarnem zavodu omedlel je v prostrani ondodni dvorani nek 60letni neznan in grozno slabo oblečen mož. Nesli so ga, da bi ga spravili v zavod, v neko bližnjo lekarno, kjer je umrl, ne da bi se bila mogla konstatirati njegova identiteta. Našli niso nikakih papirjev pri njem, njegova obleka je obstajala

iz starih ničvrednih cunj in pod cunjami je bil oblečen v žensko perilo. Navzoče radovedno občinstvo ni bilo malo presenečeno, ko je poklicani policijski komisar iz notranjega žepa izvlekel strgano listnico, v kateri se je nahajalo nič manj kot za 50.000 frankov vrednostnih papirjev.

GLASNIK.

Rešimo mladino!

Po obširnem svetu donele so te dni navdušene in vznese besede: slavil se je spomin 93 letnega starčka na prestolu sv. Petra. Tudi Slovenci pri tem nismo bili zadnji. Toda, ko smo sledili zadnjim slavljem, smo opazili, da bi se bila v mestih udeležila moška mladina tega slavlja lahko v še večjem številu. Ta slučaj nas sili k resnim mislim in razmotrivanjem in k priznavanju, da se je ravno, kar se tiče naše mladine, naraščaja našega, od naše strani po mestih premalo ali pa celo nič storilo. Toda kaj bomo jadikovali in tožili, to ne prija nam, resnim možem pri delu na socialnem polju našega krščanskega ljudstva, če še tako točimo solze in še tako jadikujemo, ne pridobimo s tem niti enega mladeniča, ne ene mladenke v naš tabor. Naša dolžnost bodi: z vso resnobo misliti, kako naj si pridobimo mladino in potem pa odločno premišljujemo z vso gorečnostjo in vztrajno delati tudi na tem polju.

Kje je naša bodisi delavska ali druga moška mladina po večjih krajih? — Ako bi časih upražali marsikaterega mladega našega nasprotnika, zakaj se nahaja v nasprotnem taboru, največkrat ne bode vedel odgovoriti ali pa odgovori s surovostjo, običajno in pridobljeno v krogih, s katerimi občuje in s časnikov, koje čita. Ne prikrivajmo si dejstva, da je res tako, rajši pričnimo delovati, da ne bode več tako in se bodo razmere spremenile in da postane mladina naša, v kolikor še ni. Kako to doseči, je namen tej razpravi, ki ni nikakor popolna, ki naj bi pa vsaj vzbudila med nami večje veselje tudi za organizijsko delo med mladino, ker kdor ima mladino, njegova bode tudi brez dvojbe prihodnost.

Z organizacijo mladine pečati se bo pač pred vsem že obstoječim našim društvom. Pred vsem se mora vsakdo, ki sploh misli kaj na tem polju delovati, postaviti na stališče mladeniča, izpuščenega komaj iz šole in izpuščenega med svet, ki si prizadeva ga na eni strani pridobiti za liberalno družbo, na drugi strani pa v socialno-demokratske mreže. Nudi se mu največja svoboda, uvaja se ga v razna društva, in potom društev ali pa družbe v gostilne in, žal, tudi v razupite hiše. Mladina pri tem globoko zaide v moralno blato, v blato, iz katerega se težko zopet pride, postane nedovzetna za kakršnekoli ideale, za pravo lepoto. Mladi starci so, obžalovanja vredni, ki nimajo niti smisla več za drugo, kakor služiti mesenim slastem in se tako čimdalje bolj pogrezajo v grdo, umazano blato.

Mladina je res rada vesela, lahkomisljena in domišljava. Hoče se skazati pred svetom, ravno tako dovzetna je pa tudi za dobro kakor za slabo, potrebuje samo pravega vodstva. Prvi so stariši, ki naj bi skrbeli, da mladina ne zaide na napačna pota, pa tudi mojstri in gospodarji skrbeli naj bi za svoje vajence in mlade uslužbenice v tem oziru. Pri tem si ne moremo kaj, da ne bi grajali takozvanih nadaljevalnih šol, v katerih se vrši pouk ponajveč v večernih urah. Noč ima svojo moč in največ zlega in pohujšanja med temu pouku podvrženimi mladeniči se zgodi ravno na poti v šole in iz šole. Če že mora obstati nadaljevalna šola, v kateri se itak malokdo kaj za praktično življenje potrebnega nauči, naj bi se delalo na to, da bi se pouk vršil po dnevi, ne pa po noči. Ravno tako naj bi pa stariši in odgojitelji skrbeli za to, da pristopi mladina v krščanska društva za mladino, ki, kjer še niso, se morajo ustanoviti. Vprašanje, kaže li snovati nova društva za mladino, ali pa zadostujejo posebni oddelki društvene sekcije za mladinsko organizacijo, nočemo še reševati. Na vsak način pa mora biti v društvu, ki ima more-

biti poseben oddelek za mladino, le-ta ločena od starejših članov iz tehtnih vzrokov, ki jih pa nočemo navajati, a so vsakomur, ki pozna iz prakse društveno življenje, itak znani.

Prav je, da se uvede in upelje mladina v cerkvene Marijine družbe, ki jih priporočajo naš prevzvišeni in uzorni knezoškof ljubljanski. Toda poleg verskega življenja naj bi se nikakor ne zanemarjala tudi socialno-politiška vzgoja mladine. Dandanes ne zadostuje več, da je kdo morebiti le v srcu katoličan in morebiti redno izpolnjuje verske dolžnosti, ne, saj vidimo opetovano in redno v cerkvi pronosirane privržence strank, ki se v javnosti z vso besnostjo bore proti nam najdražjim svetinjam, tako v Ljubljani pa tudi drugod, da celo marsikaterega voditelja. Ne, mi potrebujemo odločno politiško izvedenih mož, krščanskih mož, boriteljev in te si moramo vzgojiti. Bode morebiti to počasi šlo, toda malenkostni neuspeh pri začetem delu naj nas nikakor ne plaši in naj ne provzroči letargijo pri tem delu. Poleg cerkvenih Marijinih družb neobhedno potrebujemo mladeniških svetnih društev, v katere naj bi se sprejemalo mladeniče, se jih vzgojilo v zavedne prepričane krščanske borilce, tako za socialne kakor tudi za politične boje.

Treba je na delo in učiti se nam je od nasprotnikov kako si mladino pridobiti. V društvih za mladino moralo se bode po večjih krajih pred vsem skrbeti za to, da se goji med mladino telovadba, ki ima na to veliko privlačno silo. V zvezi s telovadbo naj pa bodo tudi kratka in lahka predavanja, potom katerih naj si pridobi mladina na prijeten način znanstveno podlago v apologetičkih, politiških in socialnih stvareh. Poleg tega naj bi se gojilo petje, snovali naj bi se v društvu ali mladeniškem društvenem oddelku biciklistički krožki in poleg njih tudi za nebicikliste prijateljski krožki, ki naj bi n. pr. ob nedeljah popoldne prirejali skupne izlete in gojiti bi kazalo morebiti tudi kake druge športe: plavanje itd. Neka antipatija vlada v naših krogih proti plesu. Mladina rada poraja in popleše, boj proti poštenim plesom med nami je brezvspešen, in ne provzroči družega, da celo naša mladina hodi in dela štafažo nasprotnikom v plesnih šolah, ki jih imajo v rokah. Pisatelj tega članka ne zna plesati in se plesa nikdar učil ni in se tudi ne bode, toda konstatirati mora dejstvo, da se je marsikak vrl mladenič, ki je bil svoj čas z dušo in telesom naš, sedaj v vrstah nasprotnikov. Veselila ga je telovadba in veselil ga je ples, obiskovati je jel telovadbo in plesne šole, ki jih imajo nasprotniki in vjel se je v mreže nasprotnikov, z iskrenega našega somišljenika preobrnil se je v besnega našega političnega nasprotnika marsikak vrl mladenič. Če mislimo resno pridobiti si mladino, moramo postati proti plesu bolj neozkosrčni in slediti izgledu dunajskih krščanskih socialcev, ki imajo lastne plesne šole. Boljše, da se naša mladina uči plesati med somišljeniki, kakor pa v družbi, ki je po večini nam politiško nasprotna. Istinitosti naših izvajanj pritrtil bode vsak objektivno misleč naš prijatelj.

No, kaj bi še pridejali. Na vsak način, če bode med društveniki-mladeniči veselje in zanimanje, bode potreben in umesten pouk v jezikih, govorništvo, diletantskih predstavah in drugih stvareh. Tvarine torej dovolj pri delu organizacije za mladino.

Lepe misli, dejal bode eden ali drugi, toda težko izvršljive. Da, prijatelji, toda tudi Rim ni bil v enem dnevu sezidan. Stalo bode mnogo žrtev, ako hočemo pridobiti mladino, mnogo časa in truda. A mladina je vsake žrtve vredna. Imamo že jako lepe, čeprav male pričetke mladinske organizacije med nami in to tudi v Ljubljani. S previdnim pa vstrajnim in odločnim delovanjem bode iz male vejice pognalo veliko, mogočno drevo na krščansko-socialnem mladeniškem polju. Gotovo jubilej velikega Leona XIII. ne moremo proslaviti slovesneje, kakor če storimo pričetek veliki mogočni mladeniški krščansko-socialni organizaciji med Slovenci. Bog daj pri tem delu mnogo voditeljev, borilcev in pred vsem mladeničev!

Delavske drobtine.

Petdeset let delavec v Samassovi tovarni.

V soboto bo praznoval monter v Samassovi tovarni v Ljubljani, Viljem Strel, hišni posestnik v Hrenovih ulicah št. 11, petdesetletnico delavstva v Samassovi tovarni. Samassovi tovarniški delavci nameravajo to Strelovo petdesetletnico slovesno obhajati.

Kdo deluje v korist delavstvu? Iz Vevč, 9. marca. Začetkom tekočega leta spojili sta se zavoljo ložjega poslovanja društvi, ki so bili ustanovljeni v korist našemu delavstvu, namreč strokovno in podporno društvo papirnih delavcev v Vevčah. Ker je vsled te spojitve podporno društvo kot samostojno jenjalo delovati ter se priklopilo strokovnemu društvu kot podporni oddelek, je gotovo umestno, da zabeležimo nekatere podatke iz delovanja njegovega. Meseca maja 1896. l. bil je javni ljudski shod pri Devici Mariji v Polju, na katerem so govorili tovariši Gostinčar, Bahar in kleparski mojster Kregar. Ta shod je rodil misel, da bi se ustanovilo društvo namenjeno zlasti delavcem. Požrtvovalno so se lotili dela tedanji kapelan g. J. Müller, F. Rešek, F. Zajec, lg. Mrcina in drugi; 24. junija l. 1896. je bil izvoljen pripravljavni odbor, 11. oktobra istega leta pa je bil ustanovni občni zbor, katerega sta se vdeležila gosp. dr. Krek in tovariš Ziller iz Ljubljane. Kakor vsaka dobra stvar, tako je tudi to društvo imelo nasprotnike — in takoj se je pokazalo tudi tukaj razdirajoče delo od strani socialne demokracije. Težko je gledala socialna demokracija lepo krščansko društvo, zato so gotove osebe, da bi zanetile razpor med krščanskim delavstvom, začela vsiljevati glasilo rudečih „Delavca“, siliti na to, da bi se ženske ne sprejemale v društvo itd.; nek prikrito rudeč paznik je, ko je zvedel, da je mnogo delavk pristopilo k društvu, zaklical svojim somišljenikom: „Kaj za enega hud . . . ste naredili, cela množica deklet je šlo v farško društvo!“ Da bi odvrnili ženske od društva, so po ovinkih skušali doseči, da bi ženske dobivale manjšo podporo kot možki. Kljub vsem spletkam rudečih je število udov hitro rastlo — in sicer do stavke v naši tovarni — takrat je bilo v društvu 288 redno plačujočih članov. Ob času stavke so hoteli socialni demokratje v svoj tabor spraviti vse delavce — in začeli so z vso silo delovati proti podpornemu društvu. Mnogo delavcev jim je šlo v prvem hipu na limance, in število udov našega podpornega društva je precej padlo. Toda kmalu so začeli delavci spoznavati sleparsko delovanje socialne demokracije — in vračati so se začeli k našemu društvu, katerem je prirastlo zopet mnogo članov. Še enkrat so se zapodili rudeči s silo v naše društvo; tožili so pri tovarniškem ravnateljstvu, da je podporno društvo delavcem samo v „potuho“, (glejte skrb rudečih za obolele!) Kaj se jim je odgovorilo, ne vemo natančno — toda gotovo je le, da so rudeči kmalu na to ustanovili svoje lastno podporno društvo — pa menda ne za delavce, temveč v podporo dr. Adlerju in drugim rudečim generalom; saj znano nam ni, da bi imel od rudečega podpornega društva kak delavec kako korist; no pa saj je socialdemokratska judovska bisaga globoka! — Še nekaj števil, ki nam kažejo delovanje našega podpornega društva od l. 1896. do l. 1903! Najvišje število članov je bilo leta 1900. pred stavko, namreč 288, po stavki je padlo na 120, sedaj število zopet stalno raste. Podpiranih je bilo 479 članov, ki so dobili podporo v skupnem znesku 4740 K 92 vin., za 9 umrlih članov se je izplačalo za pogreb 146 K, skupno se je dalo podpore 4886 K 92 vin.; gotovine ima podporni oddelek 361 K 89 vin. Te številke jasno govorijo, kje se dela v korist delavstvu! Niti 2 vinarjev ni treba plačevati na dan posameznim članom, in vendar se je potrebnim članom tekom šestih let dalo podpore blizu 5000 kron. Ta številka bo morebiti zbudila marsikoga — toda, rudeči, le razjezite se in pokažite, koliko ste vi storili za bedno delavstvo pri nas, odkar imate svoje društvo! Pa, seveda, računov se rudeči boje. Že vedo zakaj. Vedno pravite, vse kar se je storilo za delavstvo, je zasluga socialne demokracije; ali boste kedaj priznali, da je to le sleparija, s katero naj bi se delavstvo

privabilo v rudeči tabor? Da, ima socijalna demokracija zasluge — toda te zasluge obstoje v tem, da napravlja sovražstvo med delavstvom, kjer je bilo edino, da skuša škodovati sodelavcem, ki niso rdeči! Z nečuvenim pritiskom hočejo rudeči spraviti delavstvo pod zastavo rudeče bakle, zmerjajo in preklinjajo — toda pravega vspeha le ni zanje. Vsakdo, ki ima količkaj pameti in razuma ve in vidi, kaj je socijalna demokracija — zato ji kmalu obrne hrbet. No, pa kaj hočemo! Saj je „Rdeči prapor“ meseca novembra 1902 sam priznal, da je namen socijalne demokracije združiti le neumno, zabito slovensko delavstvo, ki namreč piše doslovno: „Organizirajte to neumno, zabito slovensko ljudstvo! Tako je prav! Vi organizirajte neumne, zabite delavce, mi pa teh ne maramo temveč, organizirati hočemo pametne in nadarjene delavce! Ali ni tako? No, pa saj dr. Adler ne gleda odkod pride kronica; da le pride, naj jo plača tudi neumen, zabiti rudečkar — dobra je le! Dvojno sledi iz zgodovine našega podpornega društva, in sicer prvič: Socijalna demokracija zna le podirati, zidati ne zna in neče. Zakaj ste hoteli razdreti naše podporno društvo, ki je združevalo večino naših delavcev; zakaj ste ustanovili novo društvo, o katerem ste lahko popolnoma prepričani, da nikdar in nikoli ne bo združilo večine naših delavcev? Ali se ne pravi to naravnost norčevati se iz delavskih koristij? Razdirati dobro organizacijo in ustanoviti organizacijo, za katero večina delavstva ne mara? S svojo nesrečno židovsko stranko ste zanesli med naše delavstvo razpor, ki se morebiti nikdar več ne bo polegel — gotovo ne v korist delavstvu. Kar ste podrli, vi nikdar sezidali ne boste! Je-li ni to največja krivica, napravljena našemu delavstvu? Drugič pa sledi iz zgodovine našega podpornega društva, da je prava, na krščanski podlagi osnovana organizacija trdna in delavstvu vsestransko koristna. Zato pa, tovariši, tovarišice, delavci in delavke: Proč od goreče baklje, da se ne osmodite in prismodite — združite pa naj nas „krščansko-socijalno strokovno društvo papirnih delavcev v Vevčah“, v našo lastno korist in v strah rudečim! Naprej in ne nazaj!

Gostobesednost vevških „rudečih“. (Vevče.) Odkar so naši rudeči dne 11. januarja morali prepustiti svoj javni shod nam in pod našim predsedstvom morali zborovati, tare jih neprestano jeza — in zato „Rdeči prapor“ številko za številko prinaša dopise iz Vevč, v katerih govori o „prav dobro obiskanih društvenih shodih, o zanimivih predavanjih itd. V enem teh dopisov naganja paznika Trtnika, naj gre „koze past“, opozarja paznika Straussa in Kotnika da se lepše zadržita in naj pomislita, da jih tudi Marijina družba ne obvari, ako se bode o njih resnico povedalo. Drugod zopet zatrjujejo, „da se ne bojujejo proti veri“; nadalje trdijo „da ne odnehajo“, pravijo, da „kdor jih bo oviral v tem boju in hujskal proti njim, se ga bodo znali obraniti, in makar da je sam hudič Bitru“ (bravo!) ali pa rdečilasi gospod kaplan“. Opominja kaplana R. „naj drži svoje ovčice nazaj, sicer . . .“, obetajo mu, „da si ga bodo o priliki prav pošteno privoščili“. No, kar se tiče dobro obiskanih shodov, je lahko tak shod, če je tudi navzočih 11 domačih rudečih in 3 Ljubljančanje, ki hodijo po svitile kronice. Ali ni včasih tako? — Kar se tiče paznikov, poznamo mi nekoga, ki tako „krasno“ preklinja, zaničuje in zasramuje, zmerja poštene delavke s k in sličnimi izrazi. Tega olikanega človeka morebiti pozna celo načelnik sodrugov Karl Kossel. Prašajte ga! Kar se tiče poguma, s katerim se hočejo bojevati celo zoper hudiča Bitru (nam je ta „hudič“ dosedaj neznan) menim da je ta pogum popolnoma nepotreben, ker imajo tega „hudiča Bitru“ v svojem boju na svoji strani; zaveznika se pač ni treba bati; verujte rudeči, da ima „Bitru“ nad vami veliko dopadajenje! Glede opomina, naj kaplan R. drži svoje ovčice nazaj rečemo

samo toliko, da bi „omikani rudeči“ pač morali vedeti, da so ovčice same po naravi silno krotke, večkrat še preveč krotke, in da jih ni treba zadrževati. Potem pa to strašno pretenje: kaplana R. si bodo prav pošteno privoščili; priznati moramo: ukrotili ste kaplana; prepričani bodite, da se kaplan trese sedaj, kot otrok kateremu zapreti mati: bav bav te bo vzela! Znano pa vam je rudečim, ki se dobro razumete na živalstvo, ker tako izhajate iz „afne“, kakor trdijo mnogi vaši zavezniki, da pes, ki preveč laja, ne naredi posebne škode! Da, krščanski socialci se tresemo sedaj pred vami, zlasti odkar je vaše vodstvo povzdignilo na načelniški prestol Karla Kossel; propadli bomo! S svojim ljubeznivim obnašanjem nasproti vsem delavcem, zlasti naše stranke, s svojo ljubeznivo skrbjo, da bi se ja kedo izmed delavcev po krivici ne kaznoval, očaral je oče Karl Kossel vse naše delavce, zlasti delavke — in vsak trenotek smo v nevarnosti, da nam njegova ljubeznivost odtrga vse člane našega strokovnega društva. O jej, žalostna nam majka! O prepričani bodite, sodrugi: kar niso pridobili za vašo stranko Kopač, Železnikar, Kordelič in drugi, ki so tako krasno zagovarjali na shodih resnice sv. vere, ki so branili katoliško cerkev proti preklicanim klerikalcem, te ostanke pripelje v vašo stranko ljubeznivost načelnika Kossela. — Trdna je zakonska zveza, ne samo za „ene kvatre“ — enako trdna bo tudi vaša medsebojna zveza, nihče je ne bo razrušil, dokler je Karl Kossel vaš načelnik. Tisti, ki zna lep mir in edinost ohraniti v svoji lastni družini, tisti bo ohranil mir in edinost v društvu: in za ta blagodejni mir in edinost se vam ni bati, saj je Karl Kossel vaš načelnik. Sploh pa vam damo za sklep lep nauk: Posnemajte lepe zglede! Učite se iz lepih izgledov, kako vam je živeti mirno v družinski sreči, učite se iz izgledov, kako sladka je smrt na vrvi! In če še kedo umrje te sladke smrti na vrvi, pridite o pravem času k pogrebu z rudečim vencem, glejte da ne pridete prepozno, kakor se vam je zgodilo pri pokojnem Železnikarju; o kolika škoda, da bela Ljubljana ni videla vašega venca in vaših pogumnih sodruginj. Če obljubite; da spolnite te opomine, pripravljani smo vam postreči z novimi!

Ven s splošno volivno pravico! Zatevajte to tudi v Ljubljani od občinskega sveta!

Delavci, spregovorite odločno besedo po pravicah, ki vam jih daje ustava!

Zadružna tiskarna v Ljubljani

Stari trg št. 19

priporoča

najnovejše vizitnice, koverta s firmo, naslovna pisma ter vsa v to stroko spadajoča dela.

Pozor! Pozor!

V torek, dne 17. marca

bo v veliki dvorani „Katoliškega Doma“

ob 1/28. uri zvečer

zanimivo javno predavanje.

Prihitite k predavanju v obilnem številu!

Odbor „Slovenske kršč. soc. zveze.“

Pristno čebelno-voščene sveče

4 47-6

prodaja

Janko Šink, svečar v Kranju

kg po 5 K, poštne prosto.

Spominjajte se ljudskega sklada!

Železnato vino	LEKARJA Piccoli-ja v Ljubljani. Dobiva se v lekarnah
krepča malokrvne, nervozne in slabotne osebe	

Edina zaloga na Kranjskem

LEKARNA PICCOLI

„pri Angelju“

~ Ljubljana, Dunajska cesta. ~

Polliterska steklenica velja 2 K.

Zunanja naročila izvršuje lekarnar **Gabrijel Piccoli** v Ljubljani točno, ako se mu pošlje znesek, ali po poštnem povzetju. 1. 40 10-8

Vzajemno podporno društvo

v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

Kongresni trg št. 19

sprejema vsak delavnik od 9.—12. ure dopoldan hranilne vloge ter jih obrestuje

4 3/4 %

to je: daje za 200 K 9 K 50 h na leto, Rentni davek plača hranilnica sama.

Simon Pogačar l. r.
predsednik.

Andrej Zamejc l. r., stolni dekan,
I. podpredsednik.

Dr. V. Gregorič l. r.
II. podpredsednik.

Rajko Samsa l. r.
ravnatelj.

3 10-6